

Een
VERDACHT
BOEK

Een
Verdacht
Boek

Johan Ruvelt

Schrijver: Johan Ruvelt

Uitgever: Brave New Books

Veel dank aan Jos, Aram, Astrid en Gerlof

Coverontwerp: Loes Jott

Eerste papieren uitgave: 2020

ISBN: 9789464057645

© Johan Ruvelt

“Ik wil iedereen zijn/haar prachtige licht
en zuivere kern laten zien. Het is iets
wat ieder mens in zich heeft.”

www.angelsource.nl

De beschrijvingen van kerken, politiebureaus, gevangenissen, procedures en routines in dit boek zijn accuraat. Ook de historische en anekdotische informatie berust op feiten of breed gedragen meningen. Alle hoofdpersonen in dit boek zijn echter fictief en enige gelijkenis met werkelijke personen is toeval of tot stand gekomen na toestemming van de betrokkenen. Enkele bijfiguren zijn losjes gebaseerd op echte personen maar dankzij het verwisselen van eigenschappen en het veranderen van namen zouden ook die zichzelf niet moeten kunnen herkennen.

Proloog

(handgeschreven)

6 augustus 2013, 15:30

Ik vloek nooit. Serieus niet. Ik denk dat niemand mij ooit heeft horen vloeken.

Dikke huid misschien? Of altijd geluk gehad? Ik vloek echt nooit.

Maar nu. Sorry mensen. Godver!

Buiten is het snikheet. Hier binnen in de auto is het nog draaglijk, zolang ik de motor tenminste laat draaien. Ik kijk naar het huis waar ik mijn jonge jaren heb doorgebracht. Hier ben ik begonnen met mijn verzameling. Hier beleefde ik mijn zorgeloze jeugd. Hier begon het ontspannen leven dat ik tot voor kort leidde.

Niet zo lang geleden veranderde dat. Ik werd onterecht verdacht van een zeer ernstig misdrijf. Al mijn hele leven ben ik ervan overtuigd dat vrijheid het mooiste is dat het leven te bieden heeft. Die overtuiging is alleen maar sterker geworden tijdens mijn hechtenis; daar voelde ik de ultieme onvrijheid, de continue machteloosheid. Toen ik vanmiddag hoorde dat ik vrij kwam, overviel me een geluksgevoel dat ik niet kende, zo euforisch was ik nog nooit geweest. Een uur later stortte die wereld echter in alle hevigheid in.

Ik ben natuurlijk stom geweest, maar dat is wijsheid achteraf.

Niet zozeer stom in hoe ik omging met mijn arrestatie en de narigheid die daar uit volgde, maar stom in mijn privéleven, de jaren ervoor. Dat ik mezelf zo verslaafd aan roken heb laten worden; dat ik geen enkele echt goede vriend had om op terug te vallen in noodsituaties. Ik plukte de dag zonder me zorgen te maken over morgen en dat is me opgebroken. Het Nederlandse rechtssysteem deelde dan wel de eerste valse klap uit, maar dat ik zo kwetsbaar was, had ik alleen aan mezelf te danken. Ik ga me overigens niet verontschuldigen voor de keuzes die ik gemaakt heb; gezien de omstandigheden heb ik daar vrede mee.

Het zit ook in mijn natuur: als ik eenmaal een besluit genomen heb, ook al is dat niet het beste besluit, dan hou ik daar langer aan vast dan anderen. Niemand mag me ooit van grilligheid kunnen betichten. Het besluit dat ik nu ga nemen zal bepalend zijn voor mijn toekomst, en die van mijn moeder. Zijn er alternatieven?

Van hoe hoger je valt, hoe harder je neerkomt. De herwonnen vrijheid had honingzoet moeten smaken, maar bitter is alles wat ik proef. Het lukt me meestal goed om mijn ratio de baas te laten zijn over mijn gevoel - maar nu stelt zelfs mijn ratio vast dat het tijd is voor rigoureuze oplossingen. Ja, ik zou met opgeheven hoofd de strijd aan kunnen gaan. Ik zou mijn advocaat kunnen ontslaan en er zelf een uitkiezen, ik zou bij hoog

en laag kunnen volhouden dat het Pedro moet zijn die bij me heeft ingebroken, maar welk bewijs heb ik? Tegen de tijd dat ze hem gaan onderzoeken heeft hij mijn spullen allang verkocht of vernietigd. Ik zou opnieuw kunnen beginnen met het opbouwen van een levenswerk, maar zonder baan en dus zonder inkomsten? Als het al mogelijk is, dan zal het zeker niet bijdragen aan een beter sociaal leven. En ik heb er ook helemaal geen zin in.

Het leven is de moeite waard wanneer je in je resterende tijd gemiddeld gezien gelukkig denkt te kunnen zijn. Gemiddeld, niet constant - constant geluk is onmogelijk en zou ook onwenselijk zijn, want het zijn de dalen in ons leven die er voor zorgen dat we genieten van de pieken. Heeft mijn moeder nog kans op pieken?

Het zou zo maar kunnen dat hier mijn dagboek eindigt, dat is eigenlijk alleen nog maar afhankelijk van haar toestand. En van mijn eigen lef. De positieve keus die ik nu sterk overweeg, kan een pijnlijk staartje hebben. Ik hoop maar dat ik dat kan voorkomen.

(1)

Natuurlijk is Amsterdam ook mooi als het zwart ziet van de mensen, maar om zes uur 's ochtends, als de studenten zijn gaan slapen en de middenstand nog thuis aan het ontbijt zit, is de stad op zijn mooist. Het was vanmorgen al vijftien graden toen Alex naar buiten liep uit zijn kleine woning aan het Rusland. Eigenlijk was het nog iets te fris voor zijn zomerse outfit. Als het te koud werd zou hij gewoon iets sneller gaan wandelen, had hij zich voorgenomen, want voor negen uur wilde hij niet terug zijn en tegen die tijd zou het raar staan als hij nog een jas bij zich had. In juli! Nu maar hopen dat er geen wanhopige junkies op zijn pad zouden komen die hun shot wilden bekostigen van zijn geld. Sinds hij drie jaar eerder overvallen was voelde hij zich net iets minder op zijn gemak in de stad waar hij zoveel van hield en zoveel van wist. Het mes dat hij altijd bij zich had, zou hij het durven gebruiken als hij werd bedreigd? Hij wuifde die gedachte snel weg - er aan denken is er om vragen, Alex!

Als vanzelf liep hij rechtsaf de Kloveniersburgwal op - linksaf was in de richting van de Pillenbrug en erger nog, in de richting van de Spinhuissteeg, de straat die hij al drie jaar vermeed. Zijn omtrekkende beweging was inmiddels ingesleten, Alex dacht er niet meer aan. In plaats daarvan keek hij, zoals elke zondagmorgen, bewonderend naar het vreemde taps toelopende Doelenhotel waar hij op af liep en waar de Nachtwacht eeuwen geleden voor het eerst had gehangen. Een paar honderd meter achter hem, in het herenhuis dat nu bewoond werd door de Academie van Wetenschappen, had datzelfde schilderij later ook jaren gehangen, toen het inmiddels 63 centimeter smaller was geworden. Alex wist dat soort dingen, en daar was hij best wel trots op. Hij wist waarom het schilderij was verkleind, in welke gebouwen het allemaal had gehangen, en van de meeste daarvan wist hij de complete geschiedenis - of toch in elk geval de sappige details.

Voor hij het hotel had bereikt sloeg hij af, de Oudemanhuispoort in. Hij had zich vaak afgevraagd waarom hij zo graag door die

poort en langs de universiteitsgebouwen liep. Omdat hij de academische atmosfeer zo prettig vond, dacht hij zelf, al had hij die nooit als student mogen proeven. De boekenstalletjes in het overdekte poortje waren natuurlijk nog dicht, er was geen mens zo vroeg. Er was dan ook niemand die hem kon herinneren aan het rookverbod en de eerste teug van zijn sigaret voelde door die burgerlijke ongehoorzaamheid nóg lekkerder.

Deze ochtend zou Alex een rondje wandelen langs de magische oorsprong van zijn stad. Naar de plek waar het Kasteel ooit had gestaan en eerst naar de plek van het Mirakel. Vanuit de Oudemanhuispoort liep hij daarom rechtstreeks naar het Rokin, genietend van alle feitjes en anekdotes die hij wist over de panden en straten die hij passeerde. Het Gebed zonder End aan zijn rechterhand met het op de muur geschilderde straatnaambord omdat het zo vaak gestolen werd. Links over het water het Crea-gebouw dat dertig jaar geleden nog deel uitmaakte van het Binnengasthuis – in de 19e eeuw waarschijnlijk het slechtste ziekenhuis van Europa. En achter hem het scheefste huis van de wereld. Of van Nederland. Misschien alleen maar van Amsterdam-Centrum, maar scheef was het!

De twee rondvaartboten die halverwege het Rokin het eindpunt van de Amstel markeerden, dobberden stil op het water, alsof ook zij nog wat uurtjes slaap nodig hadden voor ze weer ladingen veel-te-zware toeristen door de Amsterdamse grachten moesten meeslepen. Deze rederij deed duidelijk iets minder aan het schoonhouden van de schepen dan het bedrijf waar hij zelf als rondvaartschipper werkte. Zouden de schippers hier wel echte schippers zijn, hun eigen boten onderhouden en repareren, altijd alleen met hun eigen schip varen, of waren het meer veredelde hostesses die het zware werk aan de techneut van het bedrijf overlieten? Trots streek Alex zijn hand over het nieuwe sweatshirt dat hij droeg en waar zowel aan de voorkant als aan de achterzijde subtiel te lezen was: “I’m the Captain”.

Rechts van de rondvaartrederij was ook water geweest. Nog niet eens zo heel lang geleden liep de Amstel een paar honderd meter verder tot aan de Dam; pas vlak voor de Tweede Wereldoorlog

was dit deel gedempt. En eeuwen geleden, voor Amsterdam Amster-dam was, liep de rivier natuurlijk door tot in het IJ. Nu liep de Noord-Zuidlijn-in-aanbouw hier onder het Rokin door en gingen er stemmen op om de Amstel weer terug te brengen tot aan de Dam. Voor Alex' toeristische vaarroutes zou het niet uitmaken, dit deel zou dan toch doodlopend water worden.

Pas toen hij de Enge Kapelsteeg inwandelde kwam hij het eerste menselijk leven tegen. Een vrouw op een fiets die in alles uitstraalde dat ze nog niet wakker was, draaide zonder te kijken het normaal zo drukke Rokin op. Op dit tijdstip kon dat nog.

Hier was het middeleeuwse wonder gebeurd, hier in het blok rechts van hem, in 1345. Het Mirakel dat in gang had gezet dat nou net dit vissersdorpje de grootste stad van het land zou worden. Op de Kalverstraat, op de hoek van de Wijde Kapelsteeg die de andere kant van het mirakel afbakende, keek Alex even omhoog naar de onbeduidende herdenkingssteen die het enige was dat nog aan "De Heilige Stede" herinnerde. Schrijnend.

Na een korte pauze vervolgde Alex zijn wandeling, precies rustig genoeg zodat niemand zich zou kunnen storen aan zijn traagheid. De rolluiken van de winkels waren nog allemaal omlaag, maar dat boeide Alex niet want hij was hier niet voor de sfeer van 2013. Juist zonder alle lokkende reclameborden, etalages en verlichting kon hij zich inbeelden dat hij door de stad van de middeleeuwen liep, maar dan wel zonder de stank. Bij elke ongehaaste stap proefde hij de geschiedenis, soms van lang geleden, soms van veel recentier. Zolang het maar spannende verhalen waren.

Nog even en hij kon het Paleis op de Dam zien. Eerst nog rechts de Gapersteeg en de Spaarpotsteeg, en dan links de Jonge Roelensteeg waarvan hij nog steeds niet wist waar die zijn naam aan te danken had. Als er maar raadsels voor je over blijven, had zijn moeder ooit tegen hem gezegd toen hij haar weer eens betweterig had gecorrigeerd met zijn parate feitenkennis. Toen ze nog goed was.

Alex wilde net zijn tweede sigaret pakken toen hij een luide stem hoorde, nee twee stemmen, mannenstemmen. Het geschreeuw kwam van rechts uit de steeg tegenover de Jonge Roelensteeg en was wonderlijk goed te verstaan. “Je krijgt het niet!” “Je moet het geven!” “Nee!” “Wat doe je nou? Nee!!”

Hij keek de steeg in maar zag niets, wat betekende dat de mannen die bij de stemmen hoorden op het binnenpleintje moesten zijn, op het minuscule binnenplein van de Papenbroeksteeg, met het vreemde kunstwerk waarvan niemand scheen te weten of het nu wel of niet ter nagedachtenis van de grote brand van 1977 was. Alex kon niet voorkomen dat hij daar aan moest denken. En aan zijn eigen traumatische ervaring van drie jaar geleden.

Versneld maar voorzichtig liep Alex de Papenbroeksteeg in tot hij de hoek van het binnenpleintje had bereikt. Het geschreeuw verstomde net even, maar het gekreun dat er voor in de plaats kwam stelde hem absoluut niet gerust. Terwijl hij zoveel mogelijk aan de linkerkant van de steeg bleef, gluurde hij rechts om de hoek, en keek direct in de razende bruine ogen van een lange lichtgetinte man. De in een sjofele geelgrijze dunne lange jas geklede man hield een andere, veel nettere man vast door een arm om diens nek strak te trekken. Die keurige man liep rood aan en kon geen geluid meer maken, wat het gekreun verklaarde, en de aanvaller leek om zich heen te kijken, op zoek naar iets om de fatale slag toe te brengen?

Alex' redderinstinct was klaarwakker, tegelijk met de boze herinnering aan zijn beroving. De aanvaller en hij zagen de grote losse steen tegelijk liggen, en zagen dat van elkaar. Maar Alex hoefde niemand vast te houden en was dus veel eerder bij de steen. Hij pakte hem op en met alle kracht en moed die in hem was, haalde hij uit, een stuk lager dan hij bedoeld had. De steen kwam met hoge snelheid en al zijn gewicht tegen de nek en schouder van de onverlaat hoewel Alex op zijn hoofd had gemikt, maar de klap was blijkbaar hard genoeg om hem te doen wankelen. De man liet zijn slachtoffer los en zakte door zijn knieën, alsof hij flauw viel. De rood aangelopen gijzelaar haalde een paar keer diep adem zoals mensen doen die net een sprint

hebben getrokken, maar net toen Alex en hij elkaar aankeken en beiden zich afvroegen wat voor kennismaking in dit soort situaties gebruikelijk is, begon de neergeslagen aanvaller weer een beetje te bewegen. De vastgehouden man sprong op de borstkas van de aanvaller en riep “hou zijn benen vast”, dus Alex dook op de benen van de dader en probeerde ze stil te houden. De man was zijn vechtlust niet kwijt, hij probeerde met zijn benen te schoppen en Alex en de andere man hadden veel kracht en hun volle gewicht nodig om hem op zijn buik te krijgen en in bedwang te houden. Het leek te helpen, de bewegingen van de man leken te veranderen. Het voelde nu meer alsof zijn benen in een stuip trokken, en binnen een paar seconden lag hij stil. De andere man, die armen en torso had stilgehouden, stond op en zei: “kom mee, weg van hier” en rende weg in de richting van het Rokin. Alex wilde opspringen en achter hem aanrennen maar merkte dat hij een beetje duizelig was. Het leek daarom meer op strompelen dan op rennen wat hij deed en om dat te maskeren pakte hij de sigaret die hij toch al had gewild, en stak die aan. Toen hij de steeg uitkwam stond de man daar gelukkig nog direct om te hoek, hij stak zijn hand uit naar Alex. “Dank je wel voor het redden van mijn leven, ik ben Benjamin”. “Alex, Alex de Wit,” mompelde hij en ze schudden handen. Wat een moment om te merken dat hij het een beetje koud had.

“Ik ben zelf ook een keer overvallen,” zei Alex, “hopelijk doet deze het nooit meer.”

“Wat mij betreft doet ie helemaal nooit meer iets” zei Benjamin, maar zo sterk had Alex het nu ook weer niet bedoeld. Hij keek terug de steeg in en zag de aanvaller liggen waar ze hem hadden achtergelaten, er leek een plas bloed bij zijn hoofd te liggen. “Jezus! Hij mag niet doorbloeden! Dat gaat te ver... bel jij 112, ik heb EHBO gehad, ik moet terug, dat wil ik niet op mijn geweten hebben!” zei Alex en hij rende terug naar het binnenplein. Benjamin volgde hem. “Als hij alleen maar licht gewond is, kan ik maar beter in de buurt blijven”.

De plas met bloed was enorm en werd groter doordat het hard uit een wond in de nek van de overvaller stroomde. Verband, dacht Alex, stelpen, maar waarmee? Niet met zijn sweater, die

was te elastisch en poreus dacht hij, al besepte hij goed dat er andere minder hoogdravende redenen waren om dat kledingstuk niet uit te trekken en onder het bloed te laten komen. Het enige geschikte dat hij zag was de regenjas van de man zelf, waarvan een grote flap onder zijn lichaam uitstak. Alex pakte zijn mes en sneed een reep stof van de jas af, genietend van het gemak waarmee dat ging. Hij tilde het hoofd van de man op en wilde net de stof om zijn nek heen leggen toen hij achter zich tumult hoorde. “Stop daarmee!” riep iemand, en toen hij omkeek zag hij twee politieagenten de steeg in hollen. De voorste keek Alex ineens verschrikt aan, stopte plotseling met hollen en trok zijn pistool. “Laat dat mes vallen, nu! Laat vallen dat mes!”

(2)

Uiteraard kon Loek goed geheimen bewaren! Ruben had hem dat gevraagd voor hij zelfs maar wilde vertellen waar het over ging, en Loek had hem verzekerd dat dat wel in orde was. Hij was dan weliswaar geen priester, hij was wel opgegroeid in de religieuze cultuur waar roddelen en doorvertellen eerloos werden gevonden. Van die cultuur was hij nog steeds actief lid. Hij was niet, zoals veel van zijn schoolgenoten, van zijn geloof gevallen en ook niet gestopt met het praktiseren ervan omdat er een paar geloofsonderdeeltjes waren waar hij moeite mee had. Nee, hij had het geloof en de traditie juist omarmd. Als puberende tiener had hij zich meer afgezet tegen zijn generatiegenoten dan tegen zijn ouders. Alleen toen zijn vader hem had geadviseerd om priester te worden, was er in zijn ziel een kleine opstand uitgebroken. Het priesterschap was geen roeping van je vader met een kleine v, als je geroepen werd dan kwam dat van de Vader. En die Vader had hem niet geroepen, daarvoor waren bovendien zijn hormonen veel te sterk geweest. Loeks ouders waren eerst een beetje teleurgesteld geweest dat hij niet naar het seminarie wilde, maar toen hij vertelde dat hij theologie ging studeren had hij gevoeld dat ze dat waarschijnlijk een nog veel betere oplossing hadden gevonden. Op die manier zouden ze niet alleen hun overtuiging doorgeven, maar bleef ook nog de kans bestaan dat hun genen een generatie verder door gingen leven.

Die laatste wens was hij nu letterlijk aan het vervullen, Elisa was zwanger en over een paar weken zelfs lang genoeg om het heuglijke feit aan zijn ouders te mogen vertellen. De dokter had ze heel nuchter verteld over de kans op een miskraam en dat die bij het eerste kind nu eenmaal veel groter was dan bij latere zwangerschappen. Eén op zes was het, en Elisa en hij hadden zich dan ook niet rijk gerekend. Maar hoe dichterbij de veilige drie-maanden-grens naderde, hoe meer Loek zich afvroeg of hij wel zou kunnen omgaan met de teleurstelling als 'het' toch niet levensvatbaar zou blijken. Zijn kerk, de kerk met de onfeilbare

paus van Rome, had onlangs verklaard dat het voorgeborchte niet meer bestond: dat geheimzinnige gebied tussen hemel, vagevuur en hel waar oudtestamentische mensen en ongedoopte doodgeboren kinderen hun eeuwigheid zouden doorbrengen tot aan de terugkeer van Jezus op aarde. Jaren had Loek er in geloofd, het was immers de leer van zijn kerk, maar nu was het voorgeborchte er dus ineens niet meer, met terugwerkende kracht nog wel. Waar de miskramen dan heengingen, hemel of hel, dat was hem nog niet duidelijk. Zonder doopsel geen hemel zou je denken op grond van de catechismus, maar zonder zonde toch ook geen hel, niet bij een barmhartige God?

Ze hadden al namen bedacht, een jongensnaam en een meisjesnaam want Elisa wilde per se niet weten wat het zou worden. Loek wel, maar de echoscopist had toch echt haar buik nodig om dat te kunnen vaststellen, dus hij had zich er bij neergelegd dat het ook voor hem een verrassing zou worden. Over de namen hadden ze gelukkig geen lange discussies hoeven hebben. Elisa was net zo katholiek als hij en in hun twee families kwamen veel dezelfde namen voor, dus de keus voor de doopnamen stond eigenlijk al vast. Voor de roepnaam hadden hij en Elisa ook precies dezelfde gedachte gehad: liefst helemaal anders dan die van de vernoemden, zolang het nog maar wel bij de doopnaam paste. Opa Kees en wijlen Opa Nelis hadden allebei de doopnaam Cornelis, maar Corné mocht daar ook bij, en zo zou de jongen dus gaan heten. De roepnaamvarianten van de Heilige Maria waren nog veel talrijker, alleen Elisabeth had er méér. Hun dochter zou Maartje gaan heten, dus niet Maria, Marieke of Rie zoals drie van de vier oma's. En mocht het onverhoopt toch nog misgaan met de zwangerschap, dan waren deze namen de volgende keer ook nog geldig. Het enige waar ze niet helemaal op voorbereid waren, qua naam dan, was een meerling. Als ze dat zou overkomen zouden ze waarschijnlijk hun eigen ouders gaan vernoemen, dat had Elisa tenminste voorgesteld.

Ze zouden nu wel moeten verhuizen, niet stante pede maar wel binnen een paar jaar, want een kind van een jaar of drie moet zijn eigen kamertje hebben en buiten kunnen spelen. De Geldersekeade was daar niet geschikt voor, deels vanwege het

drukke verkeer, de smalle stoep en de vele Chinezen die slechts één taal spraken, maar ook omdat veel vrouwen in de buurt zo schaars gekleed achter hun raam zaten. Plus bij hun bovenwoning was niet eens een balkon. Plus een echte badkamer en een achtertuin zou ook leuk zijn. Wel kostbaar allemaal, zeker als je een beetje in de buurt wilde blijven.

Dan zou hij misschien ook ander werk moeten zoeken, iets voor meer dan twintig uur per week. Daar zag Loek erg tegenop, niet omdat hij twintig uur veel vond, maar omdat hij dan volslagen ander werk zou moeten gaan doen. De universiteit had nu eenmaal niet voor meer dan twintig uur per week een hoogleraar Geschiedenis van het Christendom nodig, geen enkele andere universiteit in Nederland zou daar een full time hoogleraar voor inhuren of het moest Tilburg zijn, maar daar was die post de komende decennia nog wel bezet. Theologie was niet meer zo gevraagd, met het afnemen van de populariteit van geloven in zijn algemeenheid en dat in de kerk van Rome in het bijzonder was ook de interesse in de wetenschap erachter tanende. Loek had uit vrome baldadigheid eens een grafiek gemaakt met alle pausen uit de geschiedenis en hoe goed ze waren geweest in hun vak. Aangezien alle pausen onfeilbaar waren, dus volgens de Kerk de waarheid kenden, en die waarheid volgens de catechismus onveranderlijk was, hadden ze automatisch allemaal evenveel gelijk gehad. Hun kwaliteitsverschil zat hem dus niet in hoeveel ze gelijk hadden, maar in hoe vaak ze gelijk krégen. De relatieve toe- of afname van het aantal Rooms-katholieken in de periode van elke paus was daardoor in Loeks ogen een zuivere kwaliteitsmeter voor hun pontificaat. De nieuwste paus stond nog niet in zijn grafiek want er waren nog geen statistieken bekend over de periode vanaf maart, maar de laatste drie pausen vóór hem stonden in de lijst laag, erg laag. Loek had de tabel uitgeprint op A3 en onderin zijn bureaula verstoppt. Op de pastorie zou niemand het begrijpen: de meeste Katholieke gelovigen in 2013 hoorden helaas niet tot de snuggerste groep. En op de faculteit van de VU zouden ze het alleen maar tegen hem gebruiken - "waarom staat Luther er niet tussen" hoorde hij ze al zeggen.

Zou Ruben eigenlijk wel katholiek zijn?

Om als katholiek over de geschiedenis van het geloof te doceren aan een protestantse universiteit, zelfs zijn ouders vonden dat stiekem heerlijk. “Nog zieltjes gewonnen?” pleegden ze hem net iets te vaak te vragen als hij bij ze op bezoek kwam. Elisa was eigenlijk meer de zieltjeswinner van de twee. Omdat ze tot nu toe prima rond konden komen van zijn inkomsten was zij vrijwilligster bij de Nederlandse tak van een katholiek genootschap uit Italië dat de wereld wilde verbeteren, toleranter en vrediger maken; niet door dat te prediken maar door het goede voorbeeld te geven. Hij was zelf ook wel een vaste bezoeker van de weekends en zomerweken geweest en hielp nog regelmatig een dagje mee als er met een grote groep mensen uit “de Beweging” auto’s gewassen werden voor Afrika of kerstbomen verkocht voor Manilla, maar Elisa had er een weektaak aan. Ze deed goed werk, hij kon zich geen betere vrouw wensen.

Maar nu was ze een beetje boos op hem, of teleurgesteld, wat nog erger zou zijn. Het was hem gisterenavond niet gelukt om haar de bevrediging te geven die ze had gewild, en dat had haar onzeker gemaakt.

(3)

Sprakeloos keek Alex naar het pistool, een echte Walther met echte kogels en de loop wees naar hem. Hij wilde zijn armen omhoog doen, maar realiseerde zich net op tijd dat de agent daar niet om had gevraagd en gooide het mes weg. Hij zag dat Benjamin zijn armen wel omhoog had gedaan en volgde dat voorbeeld voor hij zijn stem terug voelde komen. “Jullie zijn gek, deze man ligt te sterven, door jullie gaat hij dood!” Zijn stem sloeg over en had niet de kracht en overtuiging die hij bedoeld had. Benjamin zei ook iets tegen de agent en die liet daarop zijn pistool zakken maar stopte die nog niet weg.

In de politieauto was het in elk geval iets warmer en ze hadden er gelukkig van afgezien om Alex handboeien om te doen nadat ze hem gefouilleerd hadden. Benjamin was ook opgepakt maar reed in een andere auto naar het hoofdbureau, want er was iemand zwaargewond en zoals de agent het zo mooi had verwoord “zolang we niet weten hoe de vork in de steel zit, kunnen we niet uitsluiten dat jullie elkaar ook iets willen aandoen en de achterbank van een politieauto is daarvoor niet het geijkte podium”.

Er zat een vriendelijke vrouwelijke rechercheur naast hem en Alex maakte zich geen zorgen; natuurlijk moest de politie dit onderzoeken, konden ze geen risico nemen en mocht er niemand weg voor ze het hele verhaal kenden, maar dat zou hij ze zo direct op het bureau snel vertellen. Benjamin zou hetzelfde zeggen en als justitie dan vast had gesteld dat de gewonde man een notoire draaideurcrimineel was, zou alles op zijn plek vallen. Wat een avontuur, hij was officieel gearresteerd, hij zou verhoord worden in het echte politiebureau!

“Je hoeft niets te zeggen, alles was je nu vertelt kan onderdeel worden van het onderzoek,” zei de vrouw en Alex keek haar enthousiast aan, dat kende hij van de teevee! “Ik heb niets te verbergen, Benjamin werd overvallen en toen heb ik hem gered

doordat ik eerder bij de steen was dan de overvaller en hem net op tijd kon uitschakelen,” zei hij trots en bijna met overslaande stem, maar toen bedacht hij dat er wel iemand bijna was doodgegaan door zijn actie, of eigenlijk doordat de politie hem tegenhield bij het geven van eerste hulp. Dan was het misschien niet zo gepast om zo vrolijk te zijn. Alex veranderde zijn gevoel naar ernstig en hoopte dat zijn gezicht mee zou doen. “Hij had veel bloed verloren, als hij het maar overleeft.” De eerste ambulance was redelijk snel aangekomen, maar niemand had in de tussentijd het bloeden gestopt. De tweede ambulance, waarvan Alex wist dat die in Amsterdam in levensbedreigende situaties altijd tegelijkertijd werd opgeroepen, was met loeiende sirenes aan komen rijden net toen de eerste zijn deuren weer dichtsloeg.

“Kan ik nog even een sigaretje roken?” vroeg hij toen het stalen hek achter de auto was dichtgegaan en ze waren uitgestapt op het binnenplein van het politiebureau. “Natuurlijk,” zei de rechercheur, “dan doe ik met je mee.”

“Wat had die andere man er nou mee te maken?” vroeg ze op een geïnteresseerde informele toon. “Oh, nou, hij werd bijna gewurgd door de man die ik heb uitgeschakeld, hij werd overvallen.”

“En daarna hebben jullie samen die overvaller een lesje geleerd?” Ze keek hem ondeugend aan, alsof zij dat wel had willen doen.

“Haha, nee, zo is het helemaal niet gegaan. Hij viel op de grond door mijn klap, Benjamin kwam daardoor los uit zijn greep en toen zijn we weggerend tot ik zag dat hij zo hard bloedde. Ik denk dat Benjamin niet eens zou weten hoe hij moest slaan, hij ziet er niet uit als een vechter.”

“Was hij gewapend?”

“Benjamin? Nee, natuurlijk niet. Oh, je bedoelt de overvaller. Ik heb geen wapens gezien, behalve zijn sterke armen en benen, maar als hij tijdens de overval ergens mee heeft bedreigd zullen jullie dat wel op hem vinden, neem ik aan.”

Die kans was niet eens zo groot, bedacht hij, want de meeste overvallende junks bluffen alleen maar dat ze een wapen

hebben, dat was bij Alex ook genoeg geweest om hem zijn geld te laten afgeven.

“Ik hoop maar dat jullie niet al te streng zijn over het mes,” zei Alex zachtjes terwijl hij as aftikte, “dat is eigenlijk illegaal, maar ik heb het alleen gebruikt om een stuk van zijn jas af te snijden om het bloeden te stelpen, dus voor het goede doel, denk je dat jullie dat door de vingers kunnen zien?” “Misschien lukt dat wel. Hoe kom je dan aan het mes?” “Dat kan ik niet zeggen,” zei Alex oprecht, “want degene van wie ik het heb, heeft er misschien wel iets te veel. Wist je trouwens dat Amsterdam in de middeleeuwen het wereldcentrum voor wapenhandel was? Het Trippenhuys aan de Kloveniersburgwal, waar nu de Academie voor Wetenschappen zit, dat is gebouwd door de familie Trip die de grootste wapenhandelaren ter wereld waren. Grappig he, bij Rob Trip van het journaal denk je toch niet meteen aan kanonnen. Daarom zijn wapens een beetje een obsessie van me, nou ja niet een obsessie dat woord gaat te ver, maar ik vind dat het bij de stad hoort en ik ben dol op de stad. Ik gebruik het mes ook praktisch nooit hoor, alleen soms als ik vuil van mijn rondvaartboot moet krabben.” Alex merkte dat hij te snel sprak, hij was toch wel zenuwachtig nu hij over het mes nadacht, maar de rechercheur vond het gelukkig amusant wat hij allemaal wist, ze moedigde hem met haar ogen aan om verder te vertellen. Wat zou de boete zijn voor het bezitten van een verboden steekwapen?

Alles wat hij in zijn broekzakken bij zich had gehad, had hij op de hoge tafel moeten leggen en nu deden twee geüniformeerde agenten zijn spullen in doorschijnende plastic zakken. Het mes zat er niet meer bij, maar wel zijn sigaretten en aansteker, de portemonnee, het pakje papieren zakdoekjes, zijn huis- en autosleutels, zijn pen en een aantekeningenboekje. De inhoud van zijn portemonnee werd minutieus gecontroleerd en de hoeveelheid geld, de nummers van bankpasjes en rijbewijs, zelfs het nummer van zijn museumjaarkaart werd zorgvuldig op formulieren geschreven voor de zaken over verschillende zakken werden verdeeld. “Jullie nemen echt geen risico zeg, en dat alleen maar voor een verhoor, is dit niet een beetje overdreven?” zei Alex, maar de agenten gingen er niet op in. “Wilt u even uw

schoenen en broek uittrekken?” zeiden ze, en Alex wilde grinniken maar zag aan hun ernstige gezichten dat ze het meenden. “Wow.”

Benjamin hoefde niet door die uitgebreide intake. Nog voor hij de politieauto in was gezet had hij een vriend gebeld die strafrechtadvocaat was en gelukkig de telefoon naast zijn bed had liggen. Die had toegezegd om direct naar het bureau te komen. De politieauto die Benjamin vervoerde moest daarna nog even wachten tot de collega's er waren die sporenonderzoek gingen doen en tegen de tijd dat ze bij het hoofdbureau aankwamen was Alex allang naar binnen en kwam de advocaat net aanfietsen. “Goedemorgen Arjen,” zei Benjamin, “of kan ik beter goedenavond zeggen, ik hoop maar dat je frisser bent dan je er uitziet.” “Mijn lijf is moe, maar hierboven is het altijd wakker. Waar ben jij nou toch in verzeild geraakt?”

Benjamin werd voor de tweede keer in een half uur kort gefouilleerd voor hij met zijn advocaat in een vreemd hokje werd achtergelaten. Het was erg klein en kaal en straalde koudheid uit. De twee krukjes en het tafeltje waren met dikke schroeven vastgeklonken aan de vloer en behalve de stalen deur en de getraliede lamp waren er verder alleen nog twee drukknoppen op de muur, een witte om rustig de aandacht van de politieagenten buiten te vragen en een rode om datzelfde in paniek te doen. Benjamin vertelde zijn verhaal aan zijn vriend, die na vijf minuten op de witte knop drukte. Een jonge blonde agente deed de deur open. “Jullie hadden niet lang nodig,” zei ze.

“Mijn cliënt wil graag direct een verklaring afleggen, is er een rechercheur aanwezig om die op te nemen?”

“Ik zal het doorgeven, wilt u intussen wachten in de advocatenruimte, meneer Vergalen?”

“Nee, ik blijf liever hier bij mijn cliënt, dit hoeft toch niet lang te duren? Meneer Gagges heeft vandaag al meer drama gehad dan in de rest van zijn leven.”

“Ik doe mijn best” lachte de agente en Benjamin vroeg zich verwonderd af of zijn advocaat deze agente persoonlijk kende, of dat hij een nog groter talent voor charmeren had dan hijzelf.

Tien minuten later werden ze opgehaald. Via twee oude wenteltrappen werden ze naar boven begeleid, een gang door en een kantoorkamer in. Aan de ene kant van het grote bureau zaten twee rechercheurs, elk achter een scheefstaand scherm en een toetsenbord. De andere kant van de tafel was duidelijk bedoeld voor Benjamin en zijn advocaat. Benjamin keek zijn ogen uit, het gebouw deed hem erg denken aan zijn oude basisschool, die toch al zeker tien jaar geleden was afgebroken omdat het zo verouderd was.

De rechercheurs stelden zich voor en legden uit wat er ging gebeuren. De een ging het gesprek leiden en de ander ging dat direct live intypen. Het verhoor werd opgenomen, zowel het geluid als ook het beeld, vertelden ze er bij. Hoewel Benjamin nergens camera's zag hangen, twijfelde hij er geen moment aan. De toon van de rechercheur werd ineens wat formeler. “Voor de goede orde merk ik op dat naast de heer Gaggés zijn raadsman meneer Vergalen aanwezig is, hij is formeel geen partij hier en wordt dan ook verzocht niets te zeggen of op een andere manier dit verhoor te verstoren. Goedemorgen meneer Gaggés, kunt u ons vertellen wat er vanmorgen gebeurd is?”

“Kunnen jullie me Benjamin noemen? Als jullie meneer Gaggés zeggen krijg ik steeds de neiging om om me heen te zoeken waar mijn vader zit.”

“Goed Benjamin, steek van wal.”

Acht minuten later was Benjamin uitgepraat. De rechercheurs keken elkaar aan, de typende man zei “Misschien hier nog even over?” en de andere keek op zijn eigen scherm waar hij blijkbaar iets kon zien dat de ander op diens scherm aanwees. De schermen waren voor de andere kant van de tafel niet te bekijken. “Ja dat is goed”. Hij richtte zich weer op Benjamin.

“Toen de man die u gered had, terug was gegaan naar de aanvaller om hem zogenaamd te redden, waar stond u toen?”

“Hij ging hem niet ‘zogenaamd’ redden, dat was zijn oprechte bedoeling! Ik liep achter hem aan, tot ongeveer halverwege tussen het Rokin en waar de overvaller lag.”

“Kon u goed zien wat hij daar deed?”

“Hoe bedoelt u dat? Hij zat met zijn rug naar me toe over de dader heen, ik zag hem met dat mes in de jas snijden, maar heel goed kon ik het allemaal niet zien, hij zat er zelf voor.”

“Dank u, dat was het, we gaan ons even beraden.”

Ze bleven maar een paar minuten weg. De mannen gingen weer zitten en de gespreksleider richtte zich tot Benjamin. “Wij zijn tot de conclusie gekomen dat er geen gronden zijn om u nog langer als verdachte te zien, uw verhaal klopt met de feiten en met wat de andere aangehouden persoon aan de agenten heeft verteld en niets wijst op enig strafbaar handelen. Wilt u nog iets toevoegen?” Bij die laatste vraag maakte de rechercheur duidelijk dat zowel Benjamin als zijn advocaat nog iets konden zeggen. Daar hadden ze allebei zo spontaan even geen reactie op.

Ze stonden op de stoep van de Marnixstraat waar de zondag heel voorzichtig leek te zijn begonnen.

“Nu kan ik wel wat koffie gebruiken.”

“Jij woont hier in de buurt, Arjen, dus nodig je me uit of gaan we ergens een hotel zoeken dat ook ontbijt serveert aan niet-gasten?”

“Gezien de toestand van mijn huishouden op exact dit moment lijkt me dat hotel een zeer goed en welkom idee. Het Américain is hier vlakbij.”

“Dank je nog voor je hulp. Ik had er niet aan moeten denken om in een cel te moeten zitten. Je weet niet half hoe opgelucht ik ben.”

“Wacht maar tot je mijn rekening ziet.”

“Wel eens overwogen om cabaretier te worden?”

(4)

Seks was een moeilijk onderwerp in hun huwelijk. Tijdens hun verkering hadden ze zich altijd ingehouden omdat God dat van ze eiste, jarenlang hadden ze er naar verlangd maar zich beperkt tot de lichtere zonden, en toen ze eenmaal getrouwd waren had dat moeten leiden tot de zuiverste en mooiste seksualiteit die er bestond. Zo had de pastoor het ze toch keer op keer uitgelegd. De eerste twee maanden na de bruiloft was het ook wel zo geweest. Ze deden het twee keer per week, soms zelfs drie keer, en in vergelijking tot 'geen seks' was het absoluut de hemel geweest. Maar Loek had gaandeweg gemerkt dat hij het een beetje eentonig begon te vinden. Eentonig of te gewoon. Ze deden het wel eens met Elisa bovenop of op zijn hondjes, maar negen van de tien keer was het alleen de missionarishouding. Dat was op zich nog niet zo erg. Wat hem het meest tegenstond was dat zij steeds vaker zo verschrikkelijk opgewonden deed, terwijl hij alleen maar kon denken aan zijn routinematige plicht. De disconnectie die hij voelde als ze met vochtige ogen naar hem keek, in zijn nek begon te zuigen wat hem alleen maar kippenvel gaf en niet meer zin. Ze bood zich zo makkelijk aan hem aan, zonder een greintje ondeugendheid - het mocht gewoon allemaal, sterker nog: hij moest haar binnengaan, ze wilde zijn zaad in zich voelen. Waar was de stoutigheid gebleven waardoor ze elkaar de eerste paar keer bijna blozend hadden aangekeken? Waar ze de eerste weken verontwaardiging had gespeeld als hij zijn hand onder haar pyjama had laten glijden, zeiden haar ogen nu alleen nog maar: schiet op, mijn slipje is nog aan, vinger me! Als hij voor hun huwelijk de zijkant van een van haar borsten had gezien omdat de combinatie van haar blouse en haar lichaamshouding dat een seconde lang toeliet, dan was hij meteen stijf, en dan fantaseerde hij weer drie avonden achter elkaar over háár tijdens het masturberen. Maar nu, als ze zich nu uitkleedde naast het bed, hoezeer ze ook haar best deed om daar sensueel, bijna pornografisch bij te kijken, dan zag hij de naaktheid die hij kende, het kostte hem soms gewoon moeite om dan